

digitalne video montaže in asistiral pri izvedbi letošnje produkcije.

Vsako delavnico so sestavljala predavanja in vaje, razen delavnice Naška Križnarja in Beate Engelbrecht, ki sta ju sestavljala samo predavanja.

Delo je potekalo v dijaškem domu v Novi Gorici v treh dnevni seansah, dopoldne in popoldne, večeri pa so bili namenjeni projekcijam izbranih dokumentarnih filmov in diskusiji. Skupaj je bilo prikazanih devet dokumentarnih filmov, med njimi je bil premierno prikazan film Piščalka, o znameniti arheološki najdbi koščene piščalke iz Divjih bab.

V Poletni šoli sta nastala dva video filma: Vizualni zapisi s tržnice (VHS, 27 min.) in Srečal sem Petra (VHS, 16 min.). Prvi je skupinsko delo v delavnici Allison Jablonko, drugi pa je individualno delo lanskoletnega in letošnjega slušatelja, mag. Roberta Dapita.

Novost letošnje Poletne šole je bilo usposabljanje na digitalni video montaži. Opremo nam je posodil sponzor Silicon Studio iz Ljubljane, video projektor nam je posodila Srednja ekonomska šola v Novi Gorici, za drugo tehnično podporo pa je poskrbel avdiovizualni laboratorij ZRC SAZU iz Ljubljane.

Značilnost letošnje šole vizualnega je v primerjavi s prejšnjimi velika udeležba pripadnikov humanističnih disciplin, antropologije, etnologije in folkloristike. Tako se šola profilira v specializirano dodatno usposabljanje raziskovalcev za proizvodnjo in uporabo vizualnih informacij ter komunikacij.

Na koncu so slušatelji prejeli diplome o udeležbi, ki jih nekatere fakultete priznavajo kot potrdilo o seminarskem oziroma strokovnem usposabljanju.

Drugi članki ali sestavki/1.25

dr. Naško Križnar

SIMBOLNI VIDIKI VIZUALNE KULTURE

Mednarodna konferenca z navedenim naslovom je potekala v Ljubljani, od 9. do 11. maja 2000, v organizaciji Avdiovizualnega laboratorija ZRC SAZU. Omogočili so jo: Ministrstvo za znanost in tehnologijo RS, Oddelek za kulturo in raziskovalno dejavnost Mestne občine Ljubljana in Raziskovalni sklad ZRC SAZU.

Vsebinska opredelitev konference je temeljila na predpostavki, da je vizualno polje lahko vir podatkov o konkretnem in partikularnem v kulturi, lahko pa je le videz, ki se mnogokrat izkaže za orodje reprezentacije ali samoprezentacije posameznikovih ali kolektivnih ideologij. Tedaj govorimo o vizualnih pojavih kot o simbolih, metaforah, alegorijah in mitih.

Vsebinsko konference bi lahko uvedli z besedami Sola Wortha in Jaya Rubyja: *»This (symbolic) environment is composed of the symbolic modes, media, codes, and structures within which we communicate, create culture, and become socialized. The most pervasive of these modes, and the one least understood, is the visual-pictorial.«*

Odkrivanje simbolnega v vizualni kulturi se začne pri vizualni produkciji posameznika in sega do vizualnih sistemov sodobne družbe.

Na konferenci smo obravnavali tematiko različnih področij humanističnih in socioloških raziskav: ljudsko kulturo, množične

medije, domači video in fotografijo, interaktivne tehnologije, kulturno krajino in notranje vizualne svetove.

Pred začetkom konference je izšla brošura s programom in povzetki predavanj ter delavnic v slovenskem in angleškem jeziku.

Konference se je udeležilo 10 predavateljev (od 13 prijavljenih). Zaradi bolezni nista prispela Peter Crawford, teoretik vizualne antropologije in avtor vizualnih etnografskih projektov, in Irina Kosikova, avtorica interaktivnih vizualizacij ljudske kulture. V zadnjem trenutku pa je sodelovanje odpovedal tudi Dušan Ogrin, preučevalec kulturne krajine.

Kljub temu je konferenca ohranila poudarjeni večdisciplinarni status, ki je bil načrtovan že od začetka. Preučevanje simbolnega v vizualni kulturi namreč ni samo domena etnologije ali kulturne antropologije. S pojmom simbolnega se srečujejo tudi izdelovalci (producenti) vizualij v znanosti in umetnosti. Vizualija je lahko dokument znanstvene raziskave, lahko pa je tudi umetnostni izdelek. Vsekakor je vizualija kulturni akt. Kot takega so ga obravnavali vsi predavatelji. Le da je enim pomenil paket informacij o partikularnem, drugim izraz reprezentacijskih postopkov in ideologij, tretjim pa vizualno komunikacijo z zunanjim svetom.

Tematika konference je novost v naši etnologiji in kulturni antropologiji. Povezana je s poljem vizualne antropologije, ki je v Sloveniji razmeroma redka specializacija. Zato se ne smemo čuditi, da se je naša strokovna javnost na konferenco sramežljivo odzvala.

A po krivici.

Naj omenim »premierne« teme konference (premierne vsaj za Slovenijo).

Marija Stanonik je predstavila problem vizualizacije abstraktnih motivov v slovenski slovstveni folklori. Prikazala je pregled in razvoj vizualizacij mitoloških likov.

Saša Roškar je menila, da je lokalna televizija zrcalo lokalne kulture. Vesna Moličnik je predstavila vizualno samopredstavitev kot del kulturne izkušnje.

Ian Edgar (Velika Britanija) je na svoji delavnici izzval v udeležencih proces notranjih podob (imagework), ki lahko služi v terapevtske namene, v povezavi z biografsko metodo pa je lahko del raziskovalne metode, zlasti v razvijanju tako imenovane osebne antropologije.

Ana Kučan je opisala svojo izkušnjo kulturne krajine, polne simbolnih pomenov, ki jih pridajajo družbeni procesi oziroma družbeni sistem komunikacije. Tako tudi naravna krajina vstopa v človekov kulturni svet.

Barbara Glowczewski Barker (Francija) je predstavila svoj izjemni CD-ROM, plod večdesetletnega dela med avstralskimi aborigini. Nakazala je razmerje med različnimi aboriginskimi znaki in to, kako digitalne povezave s hiperlinki omogočajo boljše razumevanje puščavske vizualne komunikacije. Njeno delo ohranja mitični svet aboriginske kulture, ga hkrati aktualizira in s tem omogoča našo komunikacijo z njim.

Metje Postma (Nizozemska) je pokazala svoj film o poslednjih rejcih delovnih konj na Nizozemskem, ki je hkrati raziskava in prezentacija tematike.

Marina Gržinič - Mauhler je na podlagi umetniško-dokumentarne fotografije opisala oblike re-artikulacije simbolnega, ki vizualno vežejo na strukture višjega reda, na primer konstrukcije in simulacije.

Nadja Valentinčič je predstavila svoje preučevanje vrtnice kot simbola Nove Gorice, kot ga je izvajala z uporabo video kamere na Poletni šoli vizualnega leta 1999.